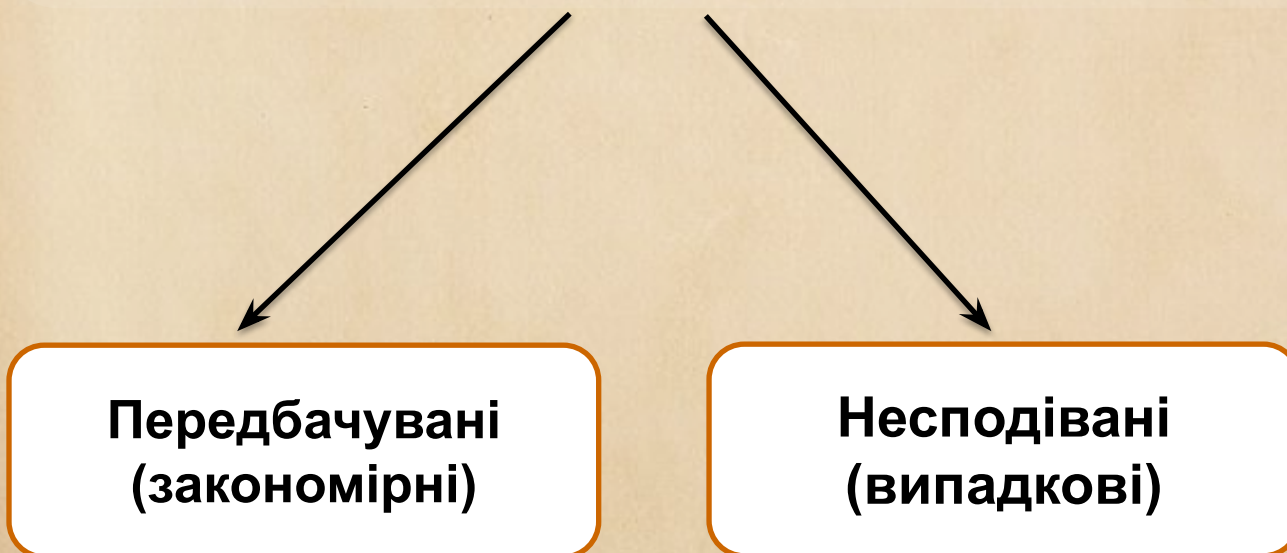

Людська буденність ХХ-ХХІ ст. в економічних кризах

Підготувала
студентка I курсу
Економіко-правничого
коледжу ЗНУ
Група К36-15
Ткач Анна

Термін **криза** (з грец. *krisis*) означає різкий перелом, тяжкий перехідний стан, крайня точка падіння, гостру нестача, невідповідність.

Економічні кризи до ХХ століття обмежувалися межами однієї, двох чи трьох країн, потім стали набувати міжнародного характеру. У Євразії та Америці протягом майже двох століть економічні кризи траплялися близько **20 разів.**

Перша світова економічна криза, яка завдала удару народному господарству та суспільному життю одночасно США, Німеччини, Англії та Франції сталася в **1857** році. У період кризи виробництво чавуну в США скоротилося на **20%**, споживання бавовни на **27%**. У Великобританії найбільше постраждало суднобудування, де обсяг виробництва впав на **26%**. У Німеччині на **25%** скоротилося споживання чавуну; у Франції - на **13%** виплавка чавуну і на стільки ж вжиток бавовни; у Росії виплавка чавуну впала на **17%**, випуск бавовняних тканин - на **14%**.

Чергова світова економічна криза, яка почалася в **1873** році з Австрії та Німеччини, розглядається як велика міжнародна фінансова криза. Передумовою для кризи був кредитний підйом в Латинській Америці, який підживлювався з Англії, і спекулятивний підйом на ринку нерухомості в Німеччині та Австрії. Австро-німецький підйом закінчився крахом фондового ринку у Відні в травні. Фондові ринки в Цюріху і Амстердаму також обвалилися. Це була найтриваліша в історії капіталізму криза, яка завершилася в **1878** році.

Наступна світова економічна криза, пов'язаний з післявоєнною дефляцією (*підвищенням купівельної спроможності національної валюти*) і рецесією, сталася в **1920-1922** роках. Явище було пов'язане з банківськими і валютними кризами в **Данії**, Італії, **Фінляндії**, **Голландії**, **Норвегії**, **США** і **Великобританії**.

24 жовтня 1929 р. або в Чорний четвер на Нью-Йоркській фондовій біржі відбулося різке зниження акцій, що ознаменувало початок найбільшого в історії світової економічної кризи. Вартість цінних паперів впала на **60-70%**, різко знизилася ділова активність, був скасований золотий стандарт для основних світових валют. До кінця місяця власники акцій втратили понад **15 млрд.** доларів. До кінця **1929** року падіння курсів цінних паперів досягло фантастичної суми в **40 млрд.** доларів. Криза бушувала до **1933** року, а її наслідки відчувалися до кінця **30-х** років.

Перша післявоєнна світова економічна криза почалася в кінці 1957 року і тривав до середини 1958 року. Вона охопила **США**, **Великобританію**, **Канаду**, **Бельгію**, **Нідерланди** і деякі інші капіталістичні країни. Виробництво промислової продукції в розвинених капіталістичних країнах знизилося на 4%. Армія безробітних досягла майже **10 МЛН.** чоловік.

Економічна криза, що почалася в США наприкінці **1973** року по широті охоплення країн, тривалості, глибині і руйнівній силі значно перевершив світову економічну кризу **1957-1958** років і по ряду характеристик наблизився до кризи **1929-1933** років. До середині **1975** року число повністю безробітних в розвинених капіталістичних країнах досягло **15 млн.** чоловік. Крім того, більше **10 млн.** були переведені на неповний робочий тиждень або тимчасово звільнені з підприємств. Повсюдно сталося падіння реальних доходів трудящих.

У **1973** році відбулася також перша енергетична криза, яка почалася з подачі країн - членів ОПЕК (*Організація країн-експортерів нафти*), що знизили обсяги видобутку нафти. Таким чином добувачі чорного золота намагалися підняти вартість нафти на світовому ринку.

Чорний понеділок 1987 року. 19 жовтня
1987 американський фондовий індекс
Dow Jones Industrial обвалився на
22,6%. Слідом за американським ринком
звалилися ринки **Австралії, Канади,**
Гонконгу. Можлива причина кризи: відтік
інвесторів з ринків після сильного
зниження капіталізації декількох великих
компаній.

В кінці 1980-х років мексиканський уряд проводив політику залучення інвестицій в країну. Зокрема, чиновники відкрили фондову біржу, вивели на майданчик більшість мексиканських держкомпаній. У 1989-1994 роках у Мексику линув потік іноземного капіталу. Перший прояв кризи - втеча капіталу з Мексики: іноземці стали побоюватися економічної кризи в країні. У 1995 році з країни було забрано \$ 10 млрд. Почалася криза банківської системи.

Наймасштабніше падіння азіатського фондового ринку із часів Другої світової війни. Криза - наслідок відходу іноземних інвесторів з країн Південно-Східної Азії. Причина - девальвація національних валют регіону і високий рівень дефіциту платіжного балансу країн ПСА. За підрахунками економістів, азіатська криза знизила світовий ВВП на \$ 2 трлн.

Одна з найважчих економічних криз в історії Росії в 1998 році. Причини дефолту: величезний державний борг Росії, низькі світові ціни на сировину (*Росія - великий постачальник нафти та газу на світовий ринок*) і піраміда державних короткострокових облігацій, за якими уряд РФ не зміг розплатитися вчасно.